

הצעה לפתרון בחינת הבגרות באזרחות

על פי תכנית הרפורמה ללמידה משמעותית
מרכיב 20% מן הרמה הרגילה

מועד חורף תשפ"ב 2022

סמל שאלון: 34282

הפתרון נכתב על ידי אביעד ורדי וחגית קוטוק
מצוות מורי רשת החינוך אנקורי

1. הצג: קואליציה

סיעות הקואליציה (לרוב) מהוות יחד רוב של חברי הכנסת בפרלמנט ומהוות את בסיס התמיכה של הממשלה בפרלמנט. הרכבת הקואליציה מבוססת על הסכמים קואליציוניים בין הסיעות המרכיבות אותה.

הסבר: בקטע מתואר שמושג הקואליציה בא לידי ביטוי בכך שסיעות שונות הן שמרכיבות את הממשלה. הקואליציה בנויה על התחייבויות והסכמים שהסיעות המרכיבות את הממשלה חותמות עליהן.

"... במקומם הושבעו חברי כנסת מן הסיעות השונות המרכיבות את הממשלה... על פי התחייבות בהסכמים שעליהן חתומות הסיעות התומכות בממשלה...".
"מטבעם של דברים חברי כנסת מסיעות החברות בממשלה אמורים לפעול לקידום מדיניות הממשלה".

קישור: מתוך הקטע הכתוב ניתן להבין כי, היות והחוק הנורווגי מאפשר לסגני שרים ושרים להתפטר מן הכנסת ולהשביע תחתם חברי כנסת חדשים מתוך כלל הסיעות המרכיבות את הממשלה ותומכות בה. חברי הכנסת החדשים בקואליציה יכולים לחזק את הממשלה ולקדם את מדיניותה.

2. הצג: הצעת חוק פרטית

הצעת חוק פרטית היא הצעת שיוזמים חברי כנסת (בדרך כלל מהאופוזיציה). ההצעה הזו חייבת לקבל את אישור נשיאות הכנסת. בניגוד להצעת חוק ממשלתית הצעת חוק פרטית עוברת קריאה טורמית, היא קריאה מקדימה במליאת הכנסת בנוסף לשלוש הקריאות שעובר חוק רגיל.

הסבר: הצעת חוק פרטית באה לידי בקטע, בכך שכל חבר כנסת מהאופוזיציה יכול ליזום חוק ובתנאי שקיבל את אישורה של נשיאות הכנסת. לאחר האישור אפשר לעלות את הצעת החוק לדיון במליאה. חברי כנסת מהקואליציה שמבקשים להציע הצעת חוק פרטית יכולים לעשות זאת רק לאחר שקיבלו אישור מהממשלה.

" כידוע כל חבר כנסת רשאי ליזום חוק, להעבירו לאישור נשיאות הכנסת ולאחר מכן להעלותו לדיון במליאה... חברי כנסת השייכים לסיעות הקואליציה רשאים ליזום חוק רק אם קיבלו מן הממשלה...".

קישור: חברי כנסת מהאופוזיציה והקואליציה רשאים ליזום הצעות חוק פרטיות. חברי הכנסת מהאופוזיציה חייבים לקבל אישור של נשיאות הכנסת ואילו חברי הכנסת מן הקואליציה צריכים לקבל אישור מן הממשלה.

3. הצג: עקרון הפרדת הרשויות

פיצול הכוח השלטוני לשלוש רשויות: מחוקקת, מבצעת ושופטת במטרה להגביל את השלטון (למנוע את ריכוז הכוח בידי גורם שלטוני אחד, לקדם הגנה על זכויות האדם). לכל רשות סמכות ייחודית בתחומה, אך לא מוחלטת. בין הרשויות השונות מתקיימים יחסי איזון, ריסון, פיקוח ובקרה. איזונים ובלמים.

הסבר: לטענת מחברת הקטע בעקבות החוק הנורווגי ניתן לייצור כנסת חזקה שתוכל לפעול למול הרשות המבצעת ולמול הרשות השופטת. לטענתה, ללא החוק הנורווגי המתח בין שתי הרשויות המחוקקת והמבצעת הוא אשליה. יש צורך בהגברת עצמאות חברי הכנסת ולא בצמצמה.

"כנסת חזקה יותר תוכל לפעול ביעילות רבה יותר מול הממשלה ומערכת המשפט"
" המתח בין הרשות המחוקקת לרשות המבצעת הוא מיסודות המשטר החוקתי בישראל, אולם בלי החוק הנורווגי מתח זה הוא אשליה של ממש "
"... החוק הנורווגי מאפשר לשרים לעסוק בעבודתם בממשלה, ולחברי הכנסת הוא מאפשר להתמקד אך ורק בעבודתם הפרלמנטרית".

קישור: מחברת הקטע טוענת כי החוק הנורווגי מחזק את עיקרון הפרדת הרשויות היות והוא מאפשר לשרים לעשות עבודתם נאמנה ולחזק את הכנסת בעבודתם הפרלמנטרית ובכך מחזק את מערכת האיזונים והבלמים שהיא חלק בלתי נפרד במערך הכוחות שבין הרשויות.